

(0138)

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga.
BARCELONAPREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50
Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50

TRACTAT DE PAU.—ULTIMA SESSIÓ DE PARÍS

¡A firmar!!

Lo present número ha passat per la censura de la autoritat militar.

LA SENMANA

ha consumat lo robo de las colonias espanyolas. La firma del tractat de pau implica per Espanya una disminució de 224,330 kilòmetres quadrats de territori y de 10,262,979 habitants.

A un preu tan car paga la nació la docilitat ab que ha consentit ser materia explotable de las oligarquías que per espay de mes de vint anys han vingut desgovernantla.

Sense llibertat avuy per manifestar tot lo que sen-

tir, y especialment per senyalar las causas principals de un desastre tan espantós, ens hem de limitar á dirigirnos á la conciencia pública, dihentli:—Reconcéntrat, medita, profundisa y obra.

¡Obra sobre tot!... Es impossible qu' Espanya quedí mutilada y deprimida als ulls del mon civilisat, sense pendre resolucions que la dignifiquin y la realsin. Acabaríá per ser el poble mes despreciable de la terra si no sabíá exigir sense contemplacions las responsabilitats contretas pels que l' han portada al precipici. Sese realisar previament un acte de severa justicia es intútil que busqui l' camí de la séva regeneració. Si després del fracàs hagués de continuar el predomini dels homes funestos que l' han provocat, ab tots els vics que 'ls son ingénits y ab aquells gérmenes de podridura que tot ho corrompen, la nació espanyola hauríá perdut las dos úniques alas que poden sostenir á un poble: la dignitat y l' instant de conservació.

Republicans som avuy, com ho forem ahir, com ho serém sempre; pero ans que tot som espanyols; y en

nom d' aquesta pobra nació tan castigada com digna de millor sort, no cessaré de demanar y d' exigir el cumpliment de la justicia. Qui l' ha feta que la pagui. Sols per medi de una desinfecció rigurosa pot començar per Espanya una nova era de honra, de salut y de rehabilitació.

La firma del tractat de pau ha coincidit ab la terminació de l' Assamblea celebrada á Zaragoza per las Cámaras de Comers espanyolas. Hem anat seguit ab gran interès las seves deliberacions; hem pres nota dels seus acorts mes importants, y no podém menos de acullir ab benevolència la seva tasca: sempre la mereixen els homes de bona voluntat.

La mera constitució de l' Assamblea revela que unas classes tan influyentes en la vida del país com las que viuen dedicadas á la producció y al tráctech mercantil han cregut qu' era arribada l' hora de sacudir la indiferència y l' apatía, prenent posicions dintre de la política general, ja que no dintre de la política dels partits. Tot moviment que contribueixi á desensopir á l' opinió pública deu acollirse ab simpatía. Aixís que lluny de imitar á alguns periódichs que moguts sols per interessos de banderia han tractat de fer burla dels comerciants, botiguers é industrials, al veure que s' ocupaven ab certa desenvoltura de tots los rams del govern y de l' administració pública, nosaltres els alentarem á prosseguir en lo seu empenyo. Cap partit dels governants podrà tirarlos en cara la seva ineptitud. Pitjor de lo que ho han fet conservadors y fusionistas, no ho farà ningú que tinga un dit de front, ab tal que tinga al mateix temps un átomo de vergonya.

Entre 'ls acorts de l' Assamblea n' hi ha alguns de molt pràctichs. Altres en canvi oferirian no pochs inconvenients per plantegarse. Entre 'ls primers podríam citar un gran número de solucions preconisadas fa temps pels partits republicans y que forman part del nostre programa. A molta hora tenim que l' Assamblea zaragozzana se 'ls haja afilat: senyal que reconeix l' esperit de justicia que 'ls informa aixís com la bondat dels resultats que del seu plantejament poden esperar-se.

Los partits republicans serán tot lo que vulgan, menos codiciosos del poder. Del seu desprendiment donaren mostres repetidas, durant l' agitad període de 1873. Bastava llavors qualsevol incident insignificant perque 'ls ministres abandonessin la carga del poder. Potser per massa despresos, varen perdre la República. En canvi als governs de avuy no hi ha medi de remoure's. La patria naufraga y ells procuran sostinir-se á flot, y 's consideran ditxosos si logran aguantar-se abrazzats á las caixas de la gallota.

¿Qué han de fer aquests governs concupiscents que tot ho sacrifican á la satisfacció dels seus apetits, davant del programa de reformas votat per l' Assamblea de Zaragoza?

Segurament que 'l tiraran á recó, per no recordarse mai mes d' ell. Sempre ho fan aixís: contra la virtut de demanar tenen el vici de tapar-se les orellas ab cotó fluix.

Aixís, donchs, mentres los representants de las Cá-

maras de Comers se limitin á deliberar y á pendre acorts que sigan la revelació dels seus bons desitjos, no adelantarán un pas en lo camí de las reivindicacions y de las reformas que l' pais ansia. En va anirán á depositarlas, com han fet, als peus del trono. En la monarquia constitucional, que avuy regeix á Espanya, el poder real te perfectament marcadas las sevases atribucions, y no s' extenen aquestas fins al punt de poder imposar determinadas solucions als seus ministres responsables.

Per consegüent, crech que al anar á palacio á presentar lo misatje-resum de sos traballs, las Càmaras de Comers haurán perdut lo paper, la tinta y l' temps, per sufrir al últim un verdader desengany.

Perque en Sagasta y en Silvela y tots els peixos gros-

sos de la política imperant, incapassos de donar una satisfacció á ningú y en cambi, sí, molts disgustos á sothom, dirán al ferse càrrec del pás que han donat las Càmaras de Comers:—*Ahi me las den todas!*

**

Altra cosa ben distint succeiria, si de l' Assamblea de Zaragoza n' hagués sortit una forsa política activa degudament organisada, y disposta á lluytar ab ener-gia fins á fer prevaleixer las sevas solucions.

No se m' oculta qu' entre l's representants de las Càmaras hi havia no pochs homes polítichs, lligats per compromisos de partit, que no eran per cert els mes aproposit per empender una determinada direcció ben independent. Pero la majoria havia d' emplear medis per desprendres d' ells ó reduhirlos á acatar los acorts de l' Assamblea.

Avuy aquesta ha limitat la seva missió á tirar en l' ayre algunes bonas llevors, que no es fàcil que caygan sobre un terreno prou apropiat perque germínin.

Lo bon cultiu necessita l' esfors del travall, no basata la teoria per obtenir una abundant cullita. Es necessari manejar las eynas per arrancar las malas herbas que infesten el camp y si es precis derribar certs arbres d' arrels xucladoras y de mala sombra, s' derriban costi lo que costi.

Si no n' hi ha prou ab la suor del front se llença la sanch de las venas.

P. K.

O es lo mes trist que 'ns hajen saquejat de la manera mes inicua. Lo qu' exaspera es que després del saqueig se pretenga que donguem la ma als lladres en senyal de amistat.

Això no pot ferho un home que s' estimi; molt menos encare una nació pondonoroosa.

Que se'n emportin els bandolers las colonias que 'ns han robat y bon profit els hi fassan; pero l's tractats de comers que solicitan; la renovació del protocol del any 77 que ompla de privilegis insensats no sols als americans residents á Espanya, sino á n' aquells que sense ser americans se naturalisan tals, si ho volen que s' ho pintin.

No hi ha mes que aquest dilema: ó acabém per sem-

pre mes tota relació ab els yankees, ó acabaré per sempre mes ab nosaltres mateixos.

Ja s' prepara una nova Assamblea: la de las Càmaras agrícolas.

Ben vinguda siga, y á veure si cavará mes fondo que la de las Càmaras de Comers.

Després s' hauria de celebrar la del poble traballador. ¡No n' té pocas de coses per dir! Y en últim terme un' altra que resultaria la mes emocional de totes: la dels pares de familia que han perdut els seus fills a Cuba y Filipinas.

Si plorant aislats no 'ls sent ningú, l' dia que unissen els seus gemachs, no hi hauria govern culpable de la seva desventura que pogués resistir.

Aquesta seria l' única Assamblea capás de fer vibrar las fibras del cor de tots els espanyols.

Segons un periódich de Londres, els tiburons inglis están esperant qu' Espanya s' posi en situació de convertirse, á la volta de alguns anys, en un ramellet de colonias ahont s' hi vejin els colors de distintas banderas.

Vivim en un mon tan especial que tot podrà molt ben ser.

De las mutilacions practicadas pels yankees en los cos de la pobra Espanya n' raja sanch, y ja se sab que la vista de la sanch excita la fam de las fieras.

¡Ay d' Espanya, si no sab prescindir dels elements que l' han desquarterat! Las desditzas que acabém de passar son sols una petita mostra de las que se 'ns esperan!

Un recort als carcundas que hajan perdut la memoria. Tothom ha vist que la guerra ab els yankees ha ocasionat á Espanya la mes terrible de las catástrofes.

Donchs bé iquí va exigir ab mes empenyo que 'ls carlins la declaració de guerra?

El rey de las húngaras va publicar per aquells días un manifest, amenassant lo mateix als fusionistas que als conservadors que a fos qui fos que constituhís govern, ab ametralladors per l' espatlla com a cobarts, si no anavan á la guerra.

¿Els agrada aquest recort?

Per això avuy son els carlins els qu' estan mes inhabilitats que ningú per mostrarse disgustats á conseqüencia de lo que ha succehit.

Dels desastres de la guerra, ells ne son tant ó mes responsables que l' mateix govern. N' es el govern per haver cedit á las sevas amenassas y ne son ells per haverles formuladas.

Si tinguessin conciencia en lloch de carregar el trabuch per encendre una nova guerra, l' haurian de carregar per suicidarse.

Vels'hi aquí un acort important pres pel Concill municipal de París.

En lo successiu no podrá ser empleat en aquellas oficinas cap home que no haja estudiat en las escolas y establecimientos del Estat.

Gran medi perque la joventut abandoni las catedras que sostenen els reaccionaris, y en las quals s' hi mama l' odi á la República.

L' acort del Ajuntament de París si s' arriba á veure secundat per totas las corporacions francesas, será un cop mortal assestat á las escandalosas intrusions del clericalisme.

Vaig prendre un sens fi de notas é impresions del últim desembarc de repatriats, que arribaren á Barcelona á bordo del trasatlàntich *Los Andes*; pero 'm guardaré molt d' estamparlas.

Com no puch dir que 'ls soldats vinguessen de Cuba grassos, lluhents, flahons, ben vestits y millor calsats y portant á las mans parells de pollastres y conills, preferisco abstirme de consignar lo que vaig veure. Si parlava ocasionaria dos mals á la vegada: mal de cor als lectors y mal d' ulls á la censura.

Temia l' govern que l' Assamblea de Zaragoza n' sortira una especie de *convenció*.

Pero, afortunadament per ell, no ha succehit així.

Avuy no están encare prou *convensuts*.

Un altre dia serà, si continuan las desgracias de la patria y 's *convencen* de la necessitat de posarhi un bon remey.

Abundo plenament en las ideas de un article sobre la pau publicat en *El Liberal* de Madrid, y qual síntesis es la següent:

«Després de Sedán caygué per sempre l' imperi, y l' jefe del últim govern napoleónich Emili Ollivier no ha tornat á aixecá l' cap.—Fins en la República regeneradora, Juli Favre, després de firmar el tractat de Francfort, tingué que abandonar la vida política.

• En cambi á Espanya liberals y conservadors s' empenyan en monopolizar lo poder com si res hagués passat.

ESPAÑA, SEGÓNS ELS EXTRANGERS

—Com es qu' heu despullat á la germaneta petita?
—Es que juguém á la Espanya y 'ls Estats-Units, y ella fá d' Espanya.

(D' un periódich francés.)

—Mira bailet, si no callas et clavaré una morma!...

(D' un periódich rus.)

»Molt s'enganyan els que confian ab que ab firmarse l'tractat de pau acaben nostres mals. Quelcom s'inicia gens tranquil·lizador, ab las gestions dels tenedors de nostre Deute exterior pera constituirse en comissió de Defensa.

»Sols una tallada de comptes pot salvavos; pero no apareix fins ara qui puga ser capás de intentarla.

»Esperém no obstant que l'poble s'alsarà á forsa de vergassades y llavoras caurá lo que dega caure.»

Dijous va aparèixer l'*'Almanach de la Esquella de la Torratxa'*, que cada any vé guanyant en condicions literaries y artístiques. L'últim es sempre l'millor. Així ho demostra l'públic ab la febra d'adquirirlo. Sortir à llum y anar-se'n en pocas horas per milers d'exemplars, es l'història de cada any.

L'*'Almanach de la Esquella'* està enquadrnat en unes garbosas cubertas, triadas en públic concurs entre les 69 que varen presentar-se aspirant al premi de 250 pessetas. Son degudas al jove artista D. Pau Roig. Tots los projectes presents estan de manifest des de l'dijous en lo Saló Parés, carrer de Petritxol, ahont s'exhibiran fins al dia 8 inclusiu del corrent desembre. No deixin de anar á veure aquesta manifestació artística deguda á la iniciativa de un dels mes populars setmanaris catalans.

CARTA DE FORA. —*Sant Pere de Premià.* —Lo divendres de la setmana passada morí l'ciutadà Joseph Casals casi repentinament. Antich corresponsal de *La Campana de Gracia*, havia prestat desinteressats serveys á la causa republicana. Des de molt jove sentà plassa de soldat, ab l'idea de seguir la carrera de las armas; pero una llarga malaltia l'feu desistir de son propòsit. Durant la guerra civil, sigué tinent de la ronda de voluntaris de aquest districte y mes tard formà part de un dels batallons de la Diputació, sent la seva companyia la que mes se distingia per son estat de instrucció y per son esperit de disciplina. En aquests últims temps varias vegadas tractà l'comitè d'elegirlo regidor; pero en vā: s'excusava sempre en sas moltes ocupacions. Tal era l'ciutadà Casals: un home de plé de abnegació y de rectitud y molt consequent en sas ideas. D. E. P.

LA TORRE Y 'L TALLER

No es lo senyor Babau aquell?... ¡Senyor! Babau! ¡Senyor Babau!... L'home s'atura y's gira. Si, qu' es ell!

—Y donchs, senyor Babau! zahónt dimontri va tan capificat? Sembla que n' hi passa alguna de grossa.

—Y tan grossa! Com potser no haja passat may á ningú. ¿Sab la torre?

—La torre?... —Si; aquella finca que vaig heredat... ¿Se'n recorda? Ab aquell hort tan bonich, ple de cocos, canyans de sucre y matas de tabaco; aquell jardinet, ahont hasta s'hi criava café; aquella deliciosa punta de bosch, ab estany, isletas, salts d'ayga, grutas y kioscos enramats.... ¡Ja no ho tinch! Ho he perdut, m'ho han pres...

—¡Quina desgracia! ¿Cóm ha sigut aixó? —Ni jo mateix ho arribo á entendre. Era meu, ho tenia, ho disfrutava; de tant en tant hi envia va la familia ó los conejuts que volian passar alegrement una temporadeta... y de repent iás!... m'ho arrebata, m'ho ussurpan... y m'quedo sense torre... ¡Una torre tan bonica, tan agradable, tan plena d'atractius!... —

—Pobre senyor Babau! La séva aflicció m'impressiona de veras.

—¿Pero no té arreglo aixó? ¿No hi ha manera de recuperarlo?

—Ay, no! La desgracia es definitiva, irremediable. Més fàcil seria juntar la terra y 'l cel, que lograr que la perduta torre torni al méu poder. ¡May més, may més serà meva! —

Y's posa á plorar com una criatura.

—Consolis, senyor Babau; pensi que la fortuna, com deya aquell, no es més que una serie de

torres que un viento levanta y derriba otro viento...

—Bé, sí, pero junta torre tan admirable com la que jo tenia! ¡Y derribada, ó escamotejada, ó seqüestrada de tan ignomiosa manera! ¿Qui se'n consola d'un cop tan brutal?

—El traball lo distreuirà y farà olvidarli la desgracia suferida. Bé'l deu tenir lo taller!... —

—Per forsa! ¿Cóm viuria, donchs? ¿Que's pensa que la torre m'donava res?

—Ah! ¿No produhia?

—Produhir, sí; pero tot se'n anava en hatxes y erres, y fet y fet no me'n ficava res á la butxaca.

—Major motiu per no depolar tant la séva peruda.

Lo senyor Babau mira ab verdadera estupefacció.

—¿Que no haig de depolarla!... ¿Ja comprén la bofetada que això significa per mi? ¿Qué dirán ara los conejuts? ¿Qué pensaran els veïns? ¿Quin paper faré devant del món?

—Bah!... De lo que diguin y pensin els conejuts, els veïns y l'món vosté no'ha de viure. ¡No es el taller lo que l'sosté! Donchs cops al taller, al taller! *Labor prima virtus...* L'home fort es el que sab ferse superior á la desgracia.

No'm vol escoltar. Las llàgrimas tornan á entesar los seus ulls.

—Ah!... ¡Ferse superior! ¡Tot aixó es bo per dir! Una torre qu'era l'admiració de propis y extrany; una torre que no's podia visitar sense sentir enveja; una torre com tal volta no'n'hi haja cap més en la terra coneiguda.... ¿Qui se'n consola d'un atropello tan dolorós?...

—Serenis, senyor Babau, serenis: la desesperació no guia, extrauia. ¿Qué hi guanya ab aquests ays, aquests gemecs, aquests plors, aquestas joromiadas?... Demani consell á la reflexió, recordis que té numerosos debers que cumplir, pensi ab

la dura realitat.... y consideri que tot lo que vosté pot esperar ha de sortir del taller. Olvidil l'ahir; tirihi un vel sobre 'l passat.... ¡A traballar, á traballar!

—Si pero... ¡quan me vé á la memoria aquella torre tan poética, tan riallera, tan plena de flors y de verdura!.... ¡No puech, no puech olvidarla!

Al véure tornar á plorar ab tan desespero, proba de fer lo ditzim esforç.

—¡Senyor Babau, no sigui nen, sigui home! *Consummatum est.* ¡A què batallar contra lo que ja no pot desferse?

—¡Aquella torre qu'era la mèva alegria!

—Al taller ha de girar els ulls.

—¡Aquella torre qu'era la mèva gloria!

—Recordis que ha de viure.

—¡Aquella torre qu'era 'l meu entreteniment!

—Consideri que té fills!

—¡Aquella torre!

—Y que ha de mantenirlos.

—¡Aquella torre!

—Y educarlos.

—¡Aquella torre!

Pleguém. Tot lo que li digués seria inútil. ¡Pobre senyor Babau! La séva malaltia es incurable.

Pensa massa en la torre.... que avants tenia.... y poch en el taller qu'encare té.

FANTASTICH.

LO QUE DIU UN VEHÍ DE CUBA

Por más que 'm devano el seso
cavilando, en buena fe
yo no arribo á entender qué
vindrà á salir de todo eso.

Después de tres anys de guerra
y de pasar mil trabajos
corriendo como guanajos
por el llano y por la sierra;
después de tanto batirse
ab buenas ó ab malas artes
y de hacer por todas partes
lo que no puede decirse,
¿qué hi hem venido a ganar
con todo ese cataclismo?
Pues nada; qu'estem lo mismo
que 'l dia antes d'empezar.

Cuba, com ya pot pensar-se,
alirse todita al monte,
no tenía otro horizonte
que el afán de emanciparse.
No para que otra potència
la cogiese por la cola,
sino para viure sola
y con toda independència.
—«Vamos —vam di— á armar jarana:
perdiendo, nada perdemos;
y si triufamos, haremos
tot lo que nos dé la gana.»

—Ay! Nuestro hermoso capricho
parece que queda aguado:
la guerra ya ha terminado
y... no hi ha res de lo dicho.
Es decir, un güirigay
molt difícil de entender,
porque vaya usted á saber
si en el fondo hay ó no hay!

Mac-Kinley vino á ayudarnos,
mas, por lo que s'está viendo
casi casi vaig creyendo
que 'l que hizo fué embromarnos.
Dijo:—«Os daré institucions,
os daré la libertat,
y per ara, en realidad
no'ns ha dado ni expresions.
Moratorias, expedientes,
que veremos, que otro dia,
y venga palabreria
y vingan paños calientes.
Hemors escrit ya diez tomos
pidiendo respuesta clara,
y como si no: á horas d'ara
no sabemos lo que somos.
La duda se agita y zumba
con estrépit tan insano,
que ahoy no hi ha un sol cubano
que no se vuelva tarumba.

—Vendrán los señores yanquis
á domarnos como-potros?
¿Gobernarémos nosotros?
¿El pendón que el Baire alzó
se plantará al fin aquí?
Els uns opinan que sí,
otros opinan que no.
Yo veo nuestra jugada
puesta en tan gran compromiso,
que m'encuentro algo indeciso
y casi no opino nada.

Es cierto que en buena ley
tenim razón á serones,
pero janéuli con razones
al tio de Mac-Kinley!
Ha metido aquí la pata
y empiezo á estar convencido
de que no més li ha metido
para pescarnos la plata.
¡Esa familia es tan lista!...
Veyám si vendrà á pasarnos
que creyendo santiguarnos
ens quedaremos sin vista!...

—Ay pobre Cubita, pobre!
¡Cuán á prop estás del hoyo!
Ja cal que nos dé su apoyo
Nuestra Señora del Cobre.

Que si 'l Norte rompe 'ls tratos
y nos arma un embolismo,
todo el món dirá lo mismo:
—¡Muy bien! ¡Fort! ¡Por mentecatos!

C. GUMÀ.

CRÒNICA DEL TRABALL

Hem rebut la següent comunicació:

SOCIETAT

TRES SECCIONS DE VAPOR DE BARCELONA

Sr. Director de *LA CAMPANA DE GRACIA*

Agrahint en lo molt que val l'ofertiment fet á la classe obrera en lo número 1541 de son ilustrat y popular periódich, ens permetem dar principi ab la següent noticia, després de darli gracies aquesta Junta á nom dels associats.

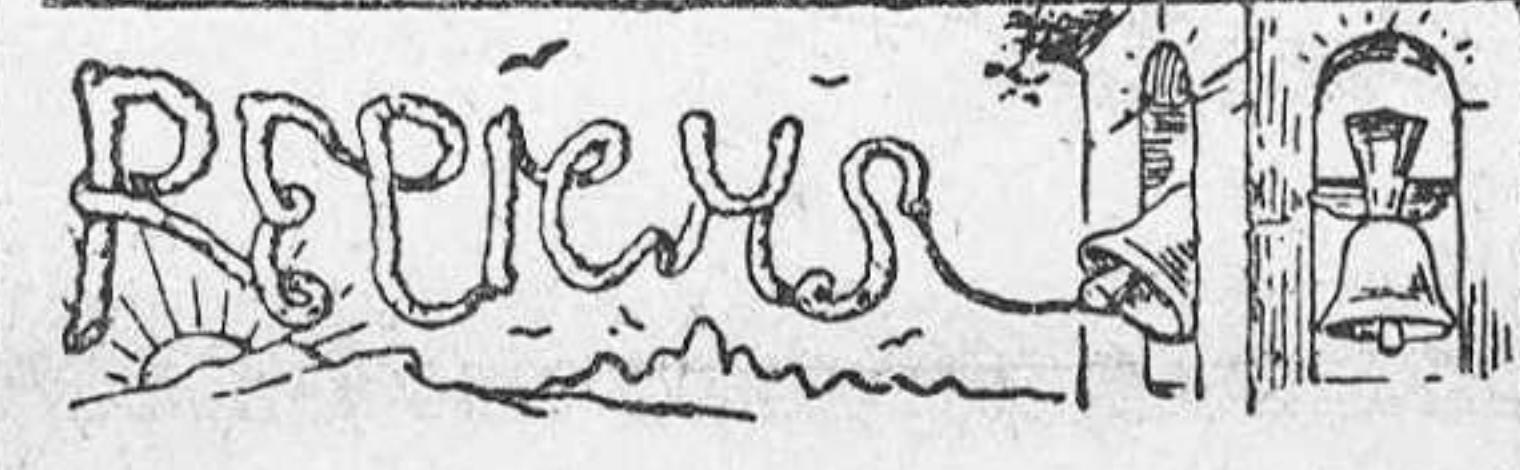
Fa una porció de mesos que 'ls traballadors de la casa Batlló, de la Bordeta, venian funcionant per senmanas alternadas. Avuy, per fi, la fàbrica ha obert las seves portas per traballar sens interrupció; i es imposant als infelissos operaris la condició d'una rebaixa, á la que 's resistien, pero han tingut que acceptarla donada la trista situació perque la classe atravesa. Si això fan els bons catòlics, ¿qué faran aquells á qui vosté titula *yankees* de Catalunya? Continuaré enterantlo de lo que vagi ocurrant.—La Comissió: RAMÓN FONTANALS y PERE ELIAS.

Tenim la satisfacció de comunicar que gracies als bons oficis del segon comandant de marina Sr. Rovira, del assessor de Marina de la Comandancia D. Joan Batista Soler, del arcalde de Badalona Sr. Renom y del advocat barceloní Sr. Caballé y Clos, assessor dels mariners, ha quedat honrosament transigida la qüestió entre 'ls patrons y 'ls remittents de aquella simpàtica vila.

No sols s'han formulat novas bases que fixan els drets y 'ls devers de cada una de las dos parts, sino que ademés se ha constituit un jurat compost dels Srs. Soler, Caballé y Renom, autorisat pera resoldre amistosament totas quantas diferencias puguen oferirse entre patrons y mariners badalonins ab motiu de las bases acceptadas.

Això es com s'ha de procedir: buscant á tota costa la pau y l'armonia entre 'ls que han de viure del traball. Y dihem *viure*, expressament, entenentse que la vida del traballador es el primer interès á que han de atendre 'ls patrons sino volen cometre un crim de *lesa-humanitat*.

PEP SISTACHS.

o tractat de pau qu'entrega las Filipinas als yankees va firmarse 'l dia 29 de novembre.

Y no obstant, cartas enviadas desde Manila ab fetxa del 23 de octubre, portavan ja enganxat á n'el sobre-escrit un sello nort-americà.

De aquest si que podém dirne: 'l sello de la ignominia.

Als lectors y al públic

Valdrá

Any XXIII

2
rals.

ALMANACH
DE LA
CAMPANA
DE
GRACIA
PERA

1899

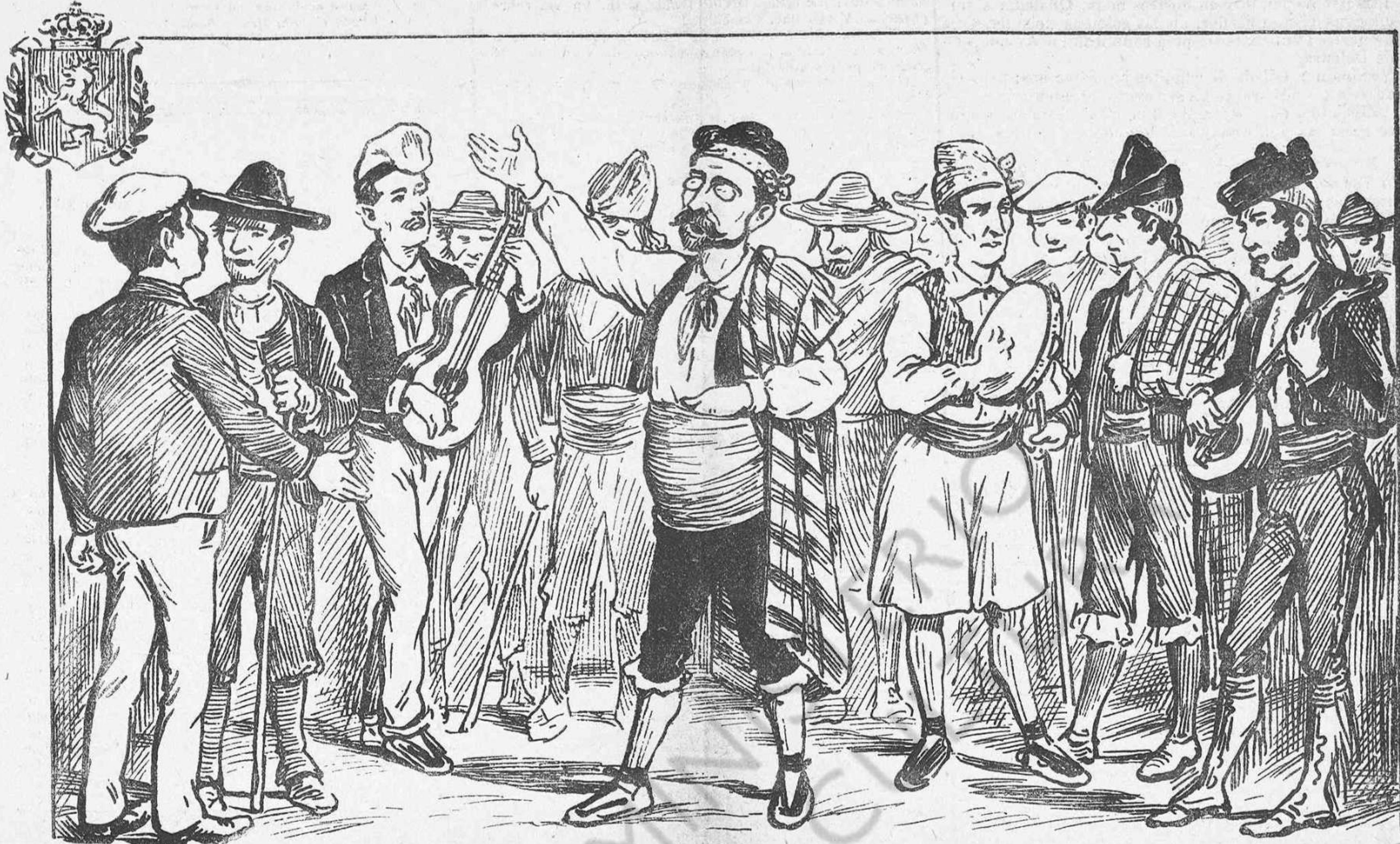
Está á punt de sortir

Formarà un bonich tomo, enquadrnat ab una cuberta en colors —Dibuixat pels més populars caricaturistes.—Text dels més celebrats escriptors catalans.

2 rals. ♦ Sortirà molt aviat ♦ 2 rals.

LA RONDALLA DE ZARAGOSSA

—«La Virgen del Pilar dice que no quiere más comedia,

que quiere ser gobernada por personas de vergüenza.»

Casi vaig creyent qu' en Carlets y la Berta, que van dir qu' entrarien á Madrit, pels encontorns de Nadal, cumplirán la seva paraula.

Sols que será molt fàcil que hi entrin en qualitat de galls-d'indi.

Un aficionat á arbitrar projectes de regeneració d'Espanya, 'n proposava un de la seva invenció, creyent que seria d' efecte segur.

—No hi ha mes—deya—lo remey ha de venir del excess del mal. Jo comensaria per multiplicar el número de cacichs. De cada un ne faria quatre.

—Dispensa—li varen observar—això no fora multiplicarlos: això fora dividirlos.

Llegeixo:

«Del marqués de Cerralbo se sabe que anteayer estava en Nantes.»

Ara ja no diré carlins al ayqua, sino sardinas al oli.

**

Continúo llegint:

«Dícese que D. Jaime de Borbón se encuentra ahora en San Juan de Luz, sobre la frontera de Espanya.»

Qui no pot menjar ensuma; pro, noy, i cuidado ab el nas,

que si l' treus frontera enfora te'l podrían aixafar.

Se trobava á Estella rebent obsequis y mes obsequis dels frares y 'ls ensotanats. Ab lo ventre plé de xacolata y secalls, de borregos y copetas de ví ranci, va arribar á la seva notícia 'l desastros resultat de la Conferència de París, y va pronunciar la següent frase:

—*Qué lástima de colonias!*....

**

—*Qué tal? Es ó no es un geni?*

Tots els grans homes, en los moments solemnes sintetisan ab una frase la situació de las cosas y l'estat del seu esperit. Ell no volgué ser menos y també va dirla la seva frase: *Qué lástima de colonias!*

Aquesta exclamació sortida del fons del seu cor y animada ab la llum de la séva preclara intel·ligència, li valdrà l' adhesió de tres importants personalitats, que s' apresurarán á afiliar-se al seu partit.

Calino, Pero Grullo y Gedeón no podrán menos de dirlí:—D. Camilo 'ns ha deixat assombrats, apuntíns á la llista!

Y donchs ¿qu' hem de fer Sr. Sagasta? ¿Ha de continuar encare aquesta fastigosa suspensió de garantías?

Recordis quin pretext va alegar per imposarla. Amanassavan els yankees ab enviar á Espanya una de las sévases esquadras, y sols per conjurar aquest perill, va suspendre les garantías.

—Si n' han passat de coses desde llavoras!...

L' esquadra yankee no ha vingut; hem donat al oncle Sam tot lo que ha exigit: hem fet la pau ab ell.... y en cambi vosté's nega á ferla ab el país.

Això es de tot punt intolerable. Això es burlarse dels espanyols en massa y de la llei. Això es el colmo del tupé.

**

Lo mateix se li pot dir per lo que respecta á la reunió de las Corts.

S' havia compromés á obrirlas tan bon punt s' ha gués firmat el tractat de pau. Després va assegurar que ho faria del 10 al 12 de desembre. Ara últimament ja ho aplassa per mitjans del mes de janer. Y qui sab, seguit aquesta marxa, fins á quina fetxa arribarà.

Si 's proposa menjar y pahir el gall desde 'l poder, es aquesta una mala idea.

A Espanya avuy no hi ha mes gall que vosté. Y ministerialment considerat ja sab lo que li espera: coll á terra.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciutadans Toful Bechs, Miquel Barberà, Pep dels Bolets, Ig nasi Recalcitrant, R. Nolla, Mariagna, Un Burleta afamat, Un Aprenent de violí, P. Matussa, Un Capella Novell, Pau Piú, y Jordi Pujalet:—*Lo que 'ns envian aquesta setmana no fa per casa.*

Ciutadans Joan de la Creu, Pere Reglat, J. V. Villita, Hereu del Hostal del Sol, Fidel Deifi, Un Cafeter de fora, Tit de la Tita, Nassareno, Dos Forners, Pep dels Entremesos, y Joaquin V.:—*Insertarem alguna cosa de lo que 'ns envian.*

Ciutadans S. Bonavia. Va bé.—A. Doria: Li agrahim la composicio: va al pel.—R. Casals V.: La carta va arribar tart: tindrém present l' encarrech pera la setmana proxima =Mayet: Aprofitaré la composició.—Alter Ego: Idem, idem.—Un bohemio (Havana): Continuem rebent ab la major puntualitat las notícies que 'ns remet: la llàstima es que aquí no tenem l' interès que tindran en aqueixa ciutat, y que l' espay ens falta per insertarlas.—Un cap gros: L' epígrafe resulta brut y ordinari.—Rosa Blanca Negra: Va bastant bé: dongui expressions al Senyó Alsina.—Dr. Tranquil: Lo qüento comensa bastant bé; pero 'l final no 'ns satisfa.—A. B. F.: Seria precís que firmés la carta y respongués del seu contingut, estant a les conseqüències.—Un beato (Valls): Lo mateix li dihem á vosté.—J. Baucells P.: Queda complaçut y rebí la nostra enhorabona.—A. del Singlot: Las composicions son algo incorrectas.—J. Staramsa: Las de vosté van bé.—J. B. B.: De manera que a vosté una dona sola no li basta y vol fer com els papellons... [Ah pillin!... —A. Deu: Queda admesa la seva composició.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.

Als deu lectors que primer entreguin la solució justa en l' Administració, Rambla del Mitj, 20, se 'ls regalará un exemplar del xispejant album de caricatures en colors, titulat *Presbiterias*.—Las solucions han de presentarse avants del mitj dia del pròxim dimecres 7 de Desembre.

